OBECNÍ ZPRAVODAJ

Radim, Studeňany, Tužín, Podhájí, Lháň

Měsíčník **Leden 2022** **číslo 1**

TŘÍDĚNÍ ODPADU V NAŠICH VÍSKÁCH

Prosíme všechny naše občany a chalupáře, aby maximálně třídili odpad. V loňském roce bylo nakoupeno několik dalších kontejnerů a navýšil se tak počet kontejnerů na plasty, papír i sklo. Máme popelnici na oleje, loňskou novinkou je kontejner na textil a obuv. Prostřednictvím hasičů je možné odevzdat elektroodpad, každoročně je pořádán Hasiči či Sokoly sběr železného šrotu. Obecní úřad každým rokem umožňuje odevzdat velkoobjemový a nebezpečný odpad. Díky dotaci bylo obecním úřadem pořízeno 120 kompostérů. Myslíme si, že v tuto chvíli by měla být kapacita kontejnerů dostatečná. Pokud se domníváte, že je kapacita nedostačená, či máte jakýkoliv problém ohledně Vámi produkovaného odpadu, prosíme, kontaktujte nás na obecním úřadě, a společně se pokusíme najít řešení.

Vzhledem k tomu, že se snažíme třídění odpadu co nejvíce rozšířit, aby se v důsledku toho snížil počet směsného odpadu, zavádíme NOVINKU, kterou jsou popelnice (240litrů) na drobný kovový odpad – především plechovky, víčka, alobal apod. Tyto popelnice budou po jedné umístěny v Radimi, Studeňanech a na Tužíně. Moc prosíme, abyste plechovky v rámci možností zmáčkli či jinak zmenšili jejich objem, aby se do popelnice vešlo co nejvíce. Tyto popelnice nebudou vyváženy Technickými službami, tak jako ostatní odpad, ale jejich odvoz budou zajišťovat Hasiči a Sokolové a zisk z odevzdání tohoto odpadu tak budou moci využít ke své činnosti. Tříděním plechovek a dalšího kovového odpadu je tak podpoříte. Do těchto popelnic skutečně dávejte jen drobný odpad. Ten větší si prosím ponechejte a odevzdejte ho v rámci sběru železného šrotu.

V letošním roce jsme museli zvýšit poplatek za odpad na 600,-Kč. Důvodem jsou neustále se zvyšující náklady na svoz odpadů, ale i navýšení kontejnerů na tříděný odpad. Od července letošního roku nebudou už Technické služby vyvážet sklo z klasických kontejnerů, ale pouze ze zvonových, tudíž musíme nakoupit další 4 kontejnery. Abychom nemuseli příští rok opět poplatek zvyšovat, žádáme Vás, abyste poctivě vytřídili všechen odpad. Čím více tříděného odpadu, tím větší vratka finančních prostředků od EKO-KOMU.

<u>Stručné shrnutí plateb z roku 2021:</u>

Platba za odpady	– 415000,-Kč
Vybrané poplatky	– 235000,-Kč
Vratka EKO-KOM	–90000,-Kč
Rozdíl	–90000,-Kč

NYNÍ JEŠTĚ PODROBNÝ PŘEHLED MÍST K ODKLÁDÁNÍ TŘÍDĚNÉHO ODPADU:

BIOODPAD – Radim za hřbitovem + kompostéry pořízené z dotace

ELEKTROODPAD – Radim – stodola u nádrže – odevzdat lze po předchozí telefonické domluvě na tel.

PLASTY – Radim (u hospody, na zahumení), Studeňany (u hasičárny), Tužín (za Rejfkovými), Lháň (před Pelantovými)

PAPÍR – Radim (u hospody, na zahumení), Studeňany (u hasičárny), Tužín (za Rejfkovými), Lháň (před Pelantovými)

SKLO – Radim (u hospody, na zahumení), Studeňany (u hasičárny), Tužín (za Rejfkovými), Lháň (před Pelantovými)

TEXTIL – Radim (na zahumení)

OLEJE – Radim (u hospody)

Novinka: KOV – Radim (na zahumení), Studeňany (u hasičárny), Tužín(za Rejfkovými)

DOVOZ JE PRAVIDELNĚ ZAJIŠŤOVÁN A TO:

PLAST – Technické služby města Jičína – liché čtvrtky

PAPÍR – Technické služby města Jičína – sudé úterý

SKLO – Technické služby města Jičína – začátek měsíce

TEXTIL – Diakonie Broumov – jednou za měsíc, nebo dle potřeby

OLEJE – 2x ročně, nebo dle potřeby

Marcela Danišová

OSLAVENCI V ÚNORU

ANTONÍN KLOC (65)

ZPRÁVY ZE ŠKOLY A ŠKOLKY

Máme tady leden a děti se vrátily do školy po zasloužených vánočních prázdninách. První dny ve škole byly ve znamení vyprávění zážitků, co kdo prožil, kde byl a koho navštívil a samozřejmě také jaká byla vánoční nadílka. Toto téma jsme zpracovávali jak výtvarně, tak i literárně, a slohově. Matematika byla zapojena a provázána počtem dárků u jednotlivých dětí a taktéž jsme tvořili různé slovní úlohy na toto téma. Leden je také měsícem, ve kterém se zúročí půlroční snažení žáků, které bude završeno pololetním vysvědčením. Dětem tedy nastává intenzivnější období příprav na vyučování, které je ve znamení zkoušení, písemných prací a možnosti, jak si své

známky ještě před samotným vysvědčením zlepšit. Stále jezdíme každý pátek na bruslení, ještě nás čeká 5 lekcí a poslední lekce bude ve znamení předávání vysvědčení. Ano bude to netradiční předávání vysvědčení na ledě. Tímto zveme všechny rodiče, aby prožili tento významný den se svými dětmi. V družině stále pokračuje

soutěžení indiánských kmenů, a pokud počasí dovolí, tráví co nejvíce času venku, kde tráví společně čas s dětmi z mateřské školky. Doufáme, že počasí bude poslouchat roční období a nadělí zimu se spoustou sněhu, které určitě přispěje k zimním radovánkám. Ze školy a školky přejeme příjemné zimní dny.

Radka Koláčná

HISTORIE OBCE RADIM

Popisujeme dobu začátku vlády Marie Terezie a někteří si tyto souvislosti lépe vybaví i proto, že Česká televize uvedla na Nový rok další pokračování zdařilého seriálu o této významné panovnici. Jsme v roce 1745, kdy se do jičínského regionu vrátily v srpnu a září válečné hrůzy. Tehdy v Jičíně a celém jeho okolí pruští vojáci (sbor generála Gesslera) vymáhali na obyvatelstvu velké rekvizice (peníze, potraviny, píci pro koně). Prusové vnikli i do jičínské jezuitské koleje a valdické kartouzy, odvlekli prokurátory obou institucí a za jejich propuštění si vynutili velké výkupné. Pruské vojsko se v okolí Jičína objevilo znovu na jaře 1757 a ze svého ležení mezi Železnicí a Popovicemi vojáci vyráželi k drancování do širokého okolí. Nejdramatičtější však byl vpád nepřátelských oddílů, lidem nazývaných „pruští kozáci", v srpnu 1762, kdy plenili vesnice, brutálním násilím si vynucovali peníze i obživu a naposledy v jeho historii vyloupili také valdický klášter. Marie Terezie, vědoma si kritické situace monarchie, začala od konce čtyřicátých let 18. století s postupnými reformami ve všech důležitých oblastech. Došlo mimo jiné ke změnám ve správě od ústředních dvorských a zemských úřadů až po nejnižší stupeň na panstvích a v městech. Byl vypracován nový pozemkový katastr, provedena měnová reforma (roku 1750 byl jeden zlatý ve stříbře půl tolaru

nebo 30 krejcarů). V sedmdesátých letech se pak reformní aktivity zaměřily na sféru školství (v prosinci 1774 vydán Všeobecný školní řád), justice, hospodářství i obchodu, byl zaveden jednotný systém měr a vah (pro Čechy roku 1765), jednotný celní řád (1775). Po potlačení selské rebelie z počátku rok 1775 došlo k vydání robotního patentu (pro Čechy v srpnu 1775), který reguloval neúnosný rozsah povinností poddaných vůči vrchnosti. Od března 1777 se pak v Čechách s realizací poddanské reformy (tzv. raabizace), zaměřené především na rozdělení vrchnostenských dvorů mezi poddané a převedení robot na peněžité platy (reluice). Jenom v oblasti náboženské (kromě zrušení jezuitského řádu v roce 1773) zůstalo vše prakticky beze změn. Na počátku vlády Marie Terezie byl rovněž dokončen nový soupis pozemků a všech dalších vrchnostenských užitků (měšťanské domy, řemesla, židovské majetky), podrobených obecné zemské berni a odvodům, na kterém se začalo pracovat už od roku 1713 (tzv. fasse – přiznání). Tento takzvaný první tereziánský katastr, nahrazující berní rulu, vstoupil v platnost v roce 1748 a stanovil čistý výnos z poddanských usedlostí (tedy rustikálů). Po jeho částečné revizi došlo roku 1757 k vydání tzv. Druhého tereziánského katastru, k němuž byl poprvé připojen i soupis panské půdy (dominikálu) a veškerý dalších dávek (činží) odváděných vrchnosti (z podnikání, platů poddaných a roboty), stejně tak byly podchyceny příjmy církve a obcí. Daň stanovená z vrchnostenské půdy a dávek byla ovšem nižší než z poddanských pozemků.

Pro potřeby Zpravodaje zpracoval Václav Nidrle
Použité materiály – Dr. Jan Stříbrný „Radim v proměnách času“
– obecní kronika

PODZIMNÍ SOKOL

V srpnu jsme pořádali tradiční turnaj mixů se zábavou. Při této příležitosti se konalo slavnostní otevření tělocvičny s malou výstavkou z historie TJ a stavby samotné tělocvičny. Na otevření se přišli podívat současní i bývalí členové TJ. Při prohlížení výstavky si zavzpomínali na svoje mládí a moc pěkně si popovídali. Turnaj i večerní zábava se velmi vydařili. V září se odehrály zápasy okresního přeboru mužů a žen ve volejbale. V tělocvičně jsme upravili sedátko pro rozhodčí. Zápasy, které se kvůli počasí nemohly odehrát venku, jsme úspěšně odehráli v tělocvičně. Bohužel se zatím nedal dohromady žádný zápas žactva, ale naše žactvo nezahálí a trénuje ve dvou tréninkových skupinách každý týden. Tělocvična je v odpoledních hodinách plně obsazena. Vždy v pondělí zatím jednou za čtrnáct dní chodí cvičit děti od 6 do 15 let na klasický sokol. K tomu využíváme i tělocvičnu ve škole, kde jsou kruhy a hrazda. Zveme všechny děti, které mají o toto cvičení zájem. V úterý chodí cvičit nejmenší děti a po nich stolní tenis, večer potom ženy. Mimo našich hodin tělocvičnu pronajímáme TJ Sokolu Dřevěnice oddílu volejbalu, žákyním a ženám, starším žákům a dorostencům a žactvu. Dále si tělocvičnu pronajímají další dvě skupiny. Za tělocvičnou je malá posilovna, která je také k dispozici. Vzhledem k epidemiologické situaci nebudeme ani letos pořádat tradiční sokolský ples. Doufejme, že se situace zlepší a i pro děti se budou pořádat jejich pravidelné soutěže. Na závěr mi dovolte všem popřát do nového roku hlavně pevné zdraví.

Kořínková Štěpána

TŘI KRÁLOVÉ V NAŠÍ OBCI

V letošním roce se Tří Králů v naší obci zhostili opět naši mladí hasiči. Dětí se přihlásilo více a tak mohly být utvořeny 4 skupiny, které obešly všechny naše vísky. Odměnou jim byly drobné sladkosti od dárců. Nakonec si pochutnaly na výborném občerstvení . Otevírání pokladniček již proběhlo a v letošním roce byl výtěžek úctyhodných 20860,-Kč. Děkujeme všem, kteří jste přispěli na pomoc potřebným.

ÚLOVKY ZVĚŘE ZA 04–12/2021

V HONITBĚ „BRADLEC“:
prase divoké – 179, srnčí – 103, liška – 1
Dle hlášenky hospodáře MS Josefa Kaprase.
V HONITBĚ „ÚBISLAVICE“:
prase divoké – 173, srnčí – 57, srnčí úhyn – 19
jelen – 4, liška – 31, jezevec – 3, psík mýval – 1
Dle hlášenky hospodáře MS Josefa Krause.

Pro OZ zpracoval pytlák M. Říha.

ZAPSÁNO V OBECNÍ KRONICE
LEDEN 2002

Pokračujeme výpisem z obecní kroniky, jak události zaznamenal pan Václav Nidrle před dvaceti lety.

Na Nový rok leželo necelých 50 cm sněhu, kolem silnice bariéry metr vysoké a před vjezdy do stavení vysoké hromady. Ráno teploty -8°C, odpoledne -2°C, ale v následujících dnech dokonce 4.1 v noci až -22°C a ve dne -10°C, bylo jasno a na konci dekády inverze a v následujících dnech přišla obleva a teploty nad nulou a na konci ledna až 11°C a sníh rychle ubýval. Manželům Křížovým se narodil syn Vratislav, kronikář Václav Nidrle se podrobil operaci, náhrady kyčelního kloubu. Hodně sněhu způsobilo, že na kukuřičné siláži u Křížů bývalo až 30 srn. 14. 1. je něco vyděsilo a zvířata se rozutekla po vsi. Na Podhájí u Morávků několik srn stávalo na hnoji. V restauraci U Jandů se konaly valné hromady hasičů, sokolů a zahrádkářů. Na Obecním úřadě bilancovali včelaři. Zastupitelé projednali novou vyhlášku o odpadech, cena na každého trvale hlášeného občana činí 396,-Kč, dostane 11 pytlů, nebo si mohou zakoupit popelnice. Rozeslány byly letáky k vyjádření majitelů domů o zavedení plynu v obci. 26. 1. se konal Sokolský ples a svatba Zuzany Sálové s Romanem Burešem z Valdic. Pro nemoc byla týden zavřená prodejna a vybíraly se poplatky ze psů.

Wikipedie – události ve světě a v ČR

01. ledna – zemřel slovenský herec Emil Horváth st. (*21. 09. 1943)
08. ledna – se narodil herec Josef Trojan
12. ledna – zemřel brazilský trojskokan A. Ferreiera da Silva (*19. 09. 1925)
19. ledna – zemřel slovenský herec Marián Gallo (*06. 06. 1928)
20. ledna – se George W. Bush stal prezidentem USA
23. ledna – se narodila srbská tenistka Olga Danilovičová
25. ledna – zemřel herec, komik a kreslíř Jiří Wimmer (21. 09. 1943)

Pro OZ zpracoval Miroslav Říha

PRANOSTIKY NA LEDEN

Hojný sníh v lednu, málo vody v dubnu.
Je-li leden teplý, nepřibude do sudu.
Když roste tráva v lednu, roste špatně v červnu.
V lednu silný led, v květnu bujný med.
V lednu sníh a bláto, v únoru tuhé mrazy zato.
Lepší vlka pod oknem vidět, než v lednu pluh na poli.

Z „Velké knihy českých pranostik“ od Adély Müllerové, vybral M. Říha

EXPEDICE NOVÝ ZÉLAND

PROTINOŽCE PO VŠETEČNÝCH OTÁZKÁCH MIRKA ŘÍHY PŘIBLIŽUJÍ VÁCLAV NIDRLE (TEXTEM) A ALENA NIDRLOVÁ (OBRÁZKY) – DÍL XXV.

Jsme na severním ostrově Nového Zélandu, píše se 16. listopadu 2019 a je sobota. Vstáváme do zataženého dne, v noci slabě pršelo, ale ráno je příjemné 16°C. Tradičně silný vítr nám pomohl vysušit stany, takže paráda. Dnes ráno zpívali ptáci jako o život, nesmíme zapomenout, že je tu jaro… Vyrážíme, dnes plánujeme docela dlouhý přejezd, takže si volantu docela užiju. Začínáme na dálničce a dojíždíme k poměrně velkému městu Whanganui, před ním absolvujeme kraťounkou zastávku na dlouhatánské pláži, to kvůli protažení a nadýchání se slaného mořského vzduchu. Whanganui nás přivítalo nečekaně. Parkovali jsme na nábřeží a vedle byl trh (docela podobný těm u nás), suvenýry, ovoce, občerstvení. A taky nějaká amatérská hudba, podle nástrojového obsazení trochu jako dechovka. A hrála právě Radeckého marš, který my, Evropané, dobře známe. Docela nás to potěšilo. Prošli jsme si i místní park „war memorial centre“, kde jsme konstatovali, že války jsou hrozná věc, vždyť na památníku jsme napočítali 500 jmen obětí. Tito, hlavně opravdoví mladíčci, museli bojovat za 20 000 kilometrů vzdálené Britské impérium ve druhé světové válce…Abychom přišli na jiné myšlenky, koupili jsme si na trhu pořádný pytlík skvělých jablek místní provenience

Na další cestu, dnes dosti dlouhou. Vyjíždíme tedy k severu po dálničce – ale chyba! Po pár kilometrech jsme vjeli do pasti, silnice byla uzavřená a najeli jsme na objížďku, vyloženě „horská prémie“. Uzoučká a klikatá, pořád nahoru a dolů. Asi po deseti ki-lometrech nás navigace přesvědčila, že jedeme špatně … Tedy oprava, zpět do Whanganui a znovu na sever! Jedeme za tepla (chvílemi až 24°C) a za poměrné oblačnosti, chvílemi i za mrholení. K večeru přijíždíme do Hawery, my chceme do kempu, kolegové do jiného pod stan. Nakonec nás rozsoudí počasí, předpověď je totiž docela deštivá a námi vybraný kemp nabízí na velmi slušnou cenu výborně vybavenou kabinu pro čtyři. Večer jdeme do města, my míříme konečně na ten steak, na který jsme se těšili, a na pivo. Dlouho jsme hledali hospodu, dokonce to vypadalo, že tady nic podobného nemají. Ale, kdo hledá, najde! Dali jsme si tedy ten steak, hranolky, bagetu, čerstvou kupu zeleniny i smažené cibulové kroužky. Mňam! Dali jsme si i pivo, bylo hodně podobné evropskému světlému a bylo vážně dobré. Trochu nás rozhodil mladý číšník, který se zdvořile tázal, odkud jsme a na odpověď, že z České republiky odvětil, že vůbec netuší, že něco takového existuje…
Večer jsme malounko zapíjeli i půlkulatiny Aleny Hančové, podávalo se i místní šampaňské. A, Mirku, už počítáme na prstech jedné ruky těch posledních pár dnů, které nás dělí od návratu domů …

Říha a Nidrle

ČESKÝ RÁJ ZNÁMÝ A NEZNÁMÝ

Jičín byl původně založen jinde, než kde stojí dnes. Prvotní sídlo totiž vzniklo před rokem 1300, asi na území dnešní obce Staré Místo (3 km JJZ); k němu se zřejmě vztahuje nejstarší doložená zpráva z roku 1293, kdy česká královna Guta, manželka Václava II.,zapsala ze svých statků řečených Jičín (Giczin) desátek kostelu v Lysé nad Labem. Brzy na to však byla městská práva z neznámých důvodů, snad kvůli nedostatku vody nebo z hlediska obrany nepříliš výhodné poloze, přenesena na nově založené město na náhorní plošině obtékané řekou. Mělo pravidelný půdorys kolem obdélného náměstí s přibližně šachovnicovou sítí ulic, chránily je hradby zesílené baštami, se třemi branami a dvěma fortnami. Jako město se Jičín prvně připomíná v roce 1304. Zprvu byl královským majetkem, v roce 1337 přešel do rukou šlechty; v jeho držení se postupně vystřídali Vartemberkové, Valdštejnové, Jiří z Poděbrad, Trčkové z Lípy a od roku1697 Smiřičtí ze Smiřic. S rodem Smiřických se pojí pochmurná kapitola z jičínských dějin, dramatický příběh s neobvykle krvavým koncem. Vyprávění o něm začneme poněkud neobvykle.

Znám já jeden krásný zámek nedaleko Jičína,
tam pod zámkem žil ovčáček, měl překrásného syna.
A v tom zámku žila panna, ta ovčáčka milovala,
psala jemu v tajnosti psaní plná milosti.

A o tom jak romantický příběh lásky skončil špatně až v dalším čísle OZ.
Příště Jičín – 2. část

Pro OZ z knihy Český ráj známý i neznámý, zpracoval Miroslav Říha

STATISTICKÉ ÚDAJE O POČASÍ

rok 2021	2020	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01-12
prům. denní teplota v °C	10	-1	-1	3	6	12	20	21	18	16	9	4	1	9,7
nejnižší ranní v °C	-8	-14	-17	-8	-5	-1	5	12	8	5	-2	-5	-11	-17
nejvyšší denní v °C	32	8	12	21	20	29	34	30	30	26	22	12	11	34
srážky sněhové v cm	4	55	16	5	5	-	-	-	-	-	-	5	17	103
srážky dešťové v mm	679	17	16	24	12	94	76	97	118	11	34	35	13	547

Měřeno: Tužín-Krchov, meteorologickou stanicí GARNI 535

Zapisuje a zpracovává kronikář Miroslav Říha

Redakce: M. Danišová, Z. Stříbrná, M. Říha, V. Nidrle, Š. Kořínková, R. Koláčná, P. Stříbrná

Grafická úprava: D. Křelinová

Kontakt: zpravodaj@obec-radim.cz, www.obec-radim.cz

Tisk a distribuce: OÚ Radim

Počet výtisků: 220 ks